

Nr. 11, 3. dec 2008

Indvandrere driver beskæftigelsesvæksten, side 1

Hver fjerde langvarigt ledig dagpengemodtager er HK'er, side 3

Teenagelæringer er kommet i mindretal, side 5

Indvandrere driver beskæftigelsesvæksten

Beskæftigelsen er steget med ca. 150.000 personer siden 1997. Heraf står ikke-vestlige indvandrere og efterkommere for ca. 73.000 personer. Selv om de kun udgør ca. seks procent af befolkningen i den erhvervsaktive alder, står de altså for knap halvdelen af beskæftigelsesfremgangen.

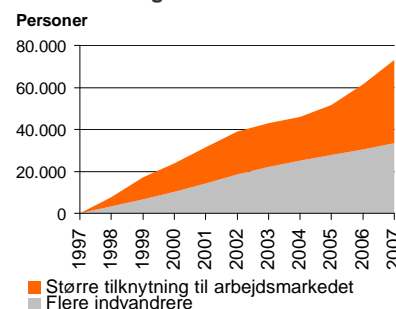
Beskæftigelsesfremgangen i det seneste årti har i særlig grad trukket flere ikke-vestlige indvandrere ind på arbejdsmarkedet. Så mange, at de tegner sig for 49 procent af væksten i beskæftigelsen siden 1997. Det skal ses i lyset af, at kun seks procent af befolkningen i den erhvervsaktive alder er ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.

At beskæftigelsen blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er steget så meget, skyldes to forhold. For det første er ikke-vestlige indvandrere og efterkommere kommet til at fylde mere i befolkningen siden 1997. For det andet har de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i højere grad fået job.

Var tilknytningen til arbejdsmarkedet ikke blevet forbedret, ville beskæftigelsen blandt ikke-vestlige indvandrere kun være steget med 33.000 personer. Resten af

væksten – nemlig knap 40.000 personer – skyldes, at en større andel er kommet i arbejde.

Beskæftigelsesvækst for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere

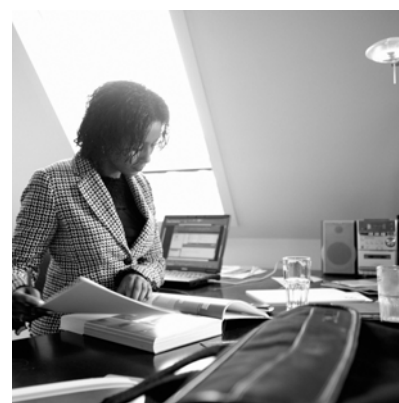
Note: Personer i alderen 16-64 år.

Kilde: Jobindsats.dk

Tilbage i 1997 var kun 36,1 procent af de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i alderen 16-64 år i beskæftigelse. I 2007 var tallet steget til 54,7 procent.

Personer med dansk oprindelse har dog stadig en markant højere beskæftigelse. Her arbejdede 78,7 procent af de 16-64-årige i 2007.

Ifølge Torben Tranæs, der er forskningschef i Rockwool Fondens Forskningsenhed, vil det også i fremtiden være sådan, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere driver væksten i

beskæftigelsen. Uden dem vil beskæftigelsen, ifølge forskningschefen, direkte falde.

"I fremtiden vil der færre personer med dansk oprindelse i den erhvervsaktive alder. Samtidig er det næppe muligt at hæve beskæftigelsesfrekvensen nævneværdigt for denne gruppe. Derfor vil antallet af beskæftigede danskere formentlig falde i de kommende år," siger han.

Antallet af beskæftigede ikke-vestlige indvandrere og efterkommere vil derimod, ifølge Torben Tranæs, fortsætte med at stige.

"For det første bliver der flere ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i den erhvervsaktive alder i de kommende år. For det andet er det sandsynligt, at beskæftigelsesfrekvensen for ikke-vestlige indvandrere stiger yderligere," siger han.

Torben Tranæs understreger, at man næppe skal forvente, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere nogensinde får helt samme beskæftigelsesfrekvens som danskere.

"Personer, der er her som flygtninge, og som er ødelagt af krig, har en lav beskæftigelse, og det vil de nok også have i fremtiden. Det samme gælder personer, der lige er kommet til Danmark," siger Torben Tranæs.

Beskæftigelsen kunne være højere

På landsplan er der en forskel i beskæftigelsesfrekvens på 24 procentpoint mellem danskere og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Men nogle steder i landet er forskellen meget mindre.

Det gælder for eksempel i en række jobcentre på den københavnske vestegn med mange ikke-vestlige indvandrere.

Top ti over jobcentre med mindst beskæftigelseefterslæb for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere

Jobcenter	Efterslæb, procentpoint
Hedensted	14
Vallensbæk/Ishøj	15
Vejen	15
Hvidovre	16
Brøndby	17
Albertslund	17
Struer	17
Horsens	17
Billund	18
Glostrup	18
Hele landet	24

Note: Beskæftigelse for personer i alderen 16-64 år.

Kilde: Jobindsats.dk

Der vil være store beskæftigelsesgevinster, hvis alle jobcentre kom på niveau med de bedste. Kunne man på landsplan nedbringe beskæftigelseefterslæbet til eksempelvis 17 procentpoint, ville beskæftigelsen blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere være næsten 16.000 personer højere.

Definition af beskæftigelse

I Danmarks Statistiks RAS-statistik er man defineret som beskæftiget, blot man har en times beskæftigelse i den sidste uge i november det foregående år. Man defineres altså som værende beskæftiget i 2007, hvis man har været beskæftiget i sidste uge af november 2006.

RAS-statistikken er omlagt, så der er et mindre databrud i 2003. Databruddet betyder at den samlede beskæftigelse faldt med omkring 0,5 procent.

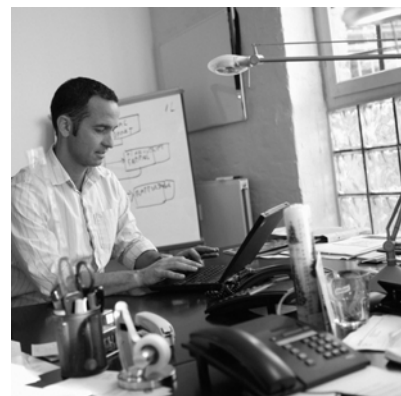
Hver fjerde langvarigt ledig dagpengemodtager er HK'er

Antallet af langvarigt ledige på dagpenge er styrtdykket. Hver fjerde er HK'er - det burde kun være hver tiende.

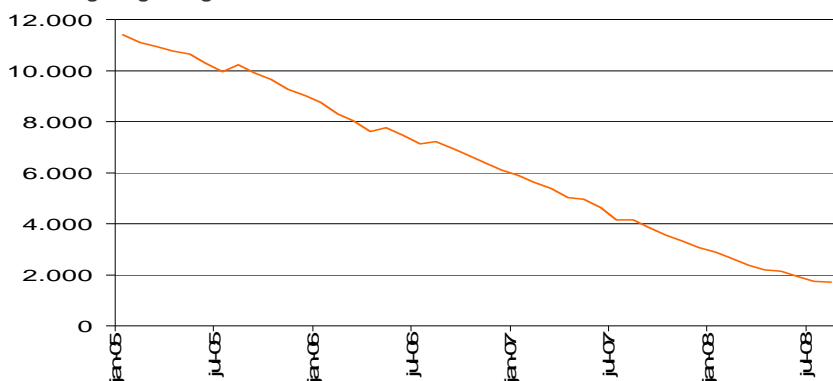
Ledigheden er siden januar 2005 faldet ca. 60 %. Faldet har været særligt udtalt

blandt den gruppe ledige, der modtager dagpenge i 2 år eller mere.

Næsten 90 pct. færre personer er i dag på dagpenge i over to år i forhold til i starten af 2005. I dag gør det sig gældende for godt 1.700 personer mens det i 2005 var godt 11.000

Antal langvarigt ledige

Note: Figuren viser antallet af dagpengemodtagere, der har været på dagpenge i over to år. I januar 2005 gjaldt det for godt 11.000 personer. I august 2008 gælder det kun for ca. 1.700 personer.

Kilde: Jobindsats.dk

HK'er udgør en ud af fire langvarigt ledige

Mere end 25 pct. af de nuværende 1.700 langtidsledige er medlemmer af HK's A-kasse, mens A-kassens medlemmer kun udgør godt 10 pct. af alle forsikrede ledige.

Og det er ikke fordi, der mangler jobs. I foråret 2008 forsøgte virksomhederne forgæves at besætte ca. 2.700 stillinger

som butiksassistent, kontorassistent og andre almindelige HK-erhverv.

Fagligt Fælles A-kasse og Magistrenes A-kasses medlemmer er ligeledes overrepræsenterede, hvor medlemmerne udgør henholdsvis knap 20 pct. og 6 pct. af alle, der har modtaget dagpenge i over 2 år, men kun henholdsvis 13 pct. og 2 pct. af alle forsikringstagere.

Medlemstal og forløb over 2 år for udvalgte A-kasser, august 2008

	Medlemstal 1.august 2008	Forløb over 2 år	Andel af alle forløb over 2 år	Andel af alle forsikrede
HK /Danmarks A-kasse	238.046	451	26 %	12 %
Faglig Fælles (3F) A-kasse	265.140	328	19 %	13 %
Magistrenes A-kasse	49.882	97	6 %	2 %
Forsikrede i alt	2.064.006	1.725	100 %	100 %

Note: Tabellen indeholder de tre A-kasser, hvor forskellen på A-kassens andel af alle langtidsledige forløb og andel af alle forsikrede er størst.

Kilde: Jobindsats.dk og Danmarks Statistik.

A-kasserne skal have bredt sigte

Ifølge Poul-Erik Pedersen, formand for Dansk Erhverv, kan en af forklaringerne, på at HK er så overrepræsenteret i statistikken, være, at A-kasserne har forskellig praksis, når de skal rådgive deres medlemmer.

Der er stor forskel på om A-kasserne kun rådgiver inden for egne fagområder, eller om de ser mere bredt på, hvilke jobs de ledige kan varetage.

"For Dansk Erhverv er det vigtigt, at A-kasserne rådgiver ud fra jobs, som den ledige kan varetage og ikke alene har fokus på ledige jobs indenfor "eget" fagområde", udtaler han.

Butiksuddannede står ikke til rådighed

Poul-Erik Pedersen påpeger, at der særligt kan være tvivl om de butiksuddannedes rådighed.

"Specielt for ledige HK'er er det et problem, at butiksuddannede ikke reelt står til rådighed for et job i

butikshandelen. Det skyldes manglende børnepasningsmuligheder, når butikkerne er åbne om aftenen og i weekenden", siger Poul-Erik Pedersen.

Kommunerne har et ansvar

Det er kommunernes ansvar, at sørge for at der er børnepasningsmuligheder, mener Poul-Erik Pedersen.

"Der skal skaffes børnepasningsmuligheder, således at forældre, som arbejder udenfor den "normale" arbejdstid, kan få passet deres børn. Den opgave har kommunerne - og de må sikre, at deres tilbud matcher."

Ifølge formanden for Dansk Erhverv, Poul-Erik Pedersen er en bredere rådgivningsvurdering og bedre børnepasningsmuligheder dermed afgørende for, hvorvidt medlemmerne af HK's A-kasse forsat skal være overrepræsenterede i statistikken for langvarigt ledige.

Teenagelæringer er kommet i mindretal

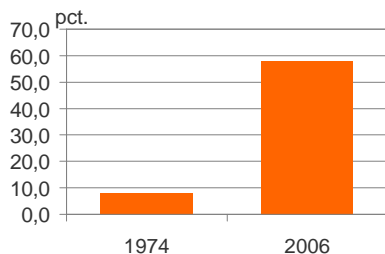
Læringer er gennem de sidste tre årtier blevet stadig ældre. Langt over halvdelen har i dag rundet 20 år, når de starter hos arbejdsgiver.

Ud af folkeskolen og hurtigt i gang med en læreplads. Sådan var situationen engang, men det hører en længst svunden fortid til.

I al ubemærkedthed er teenagerne i løbet af de seneste tre årtier kommet i mindretal blandt nye læringer. I 1974 var ni ud af ti under 20 år, når de startede i en læreplads. Nu er det kun fire ud af ti, der når at starte inden deres 20-års fødselsdag.

Det viser en undersøgelse foretaget af lektor Karsten Albæk fra Københavns Universitet.

Andel af læringer, der er 20 år eller ældre ved start på hovedforløb

Note: Ekskl. personer i skolepraktik

Kilde: Danmarks Statistik og Karsten Albæk, "Om lærepladsspørgsmålet", Blå Memoserie nr. 212, Københavns Universitet, 2004.

Den gennemsnitlige startalder er steget med næsten fem år siden 1974, nemlig fra 17,7 år til 22,4 år.

På alder med universitetsstuderende

For ti år siden var læringer, der startede hos en arbejdsgiver, halvandet år yngre end deres kammerater, der startede på universitetet.

De seneste års stigning i læringes alder betyder, at læringer nu er på alder med universitetsstuderende, når de starter deres uddannelse.

I 2006 var den gennemsnitlige startalder for læringer på 22,4 år, hvilket er præcist det samme som for universitetsstuderende.

"Forsinkelsen er mere alvorlig end den, der foregår på universiteterne. Det er jo over en tredjedel af en årgang, der får en lærlingeuddannelse. Langt færre går på universitetet," siger Karsten Albæk.

Erhvervsuddannelse fylder meget mere end universitetsuddannelserne, og sådan vil det – ifølge prognoser fra Undervisningsministeriet – formentlig være mange år fremover. Det forventes, at 29,4 procent af eleverne i 9. klasse i 2006 vil få en erhvervsfaglig uddannelse, mens kun 16 procent vil gennemføre en lang videregående uddannelse.

